

SUBJECT : SANSKRIT

CHAPTER NO: 1

CHAPTER NAME: SUBHASITANI

PPT-4

CHANGING YOUR TOMORROW

सुभाषितानि

Expected Learning Outcome

- १ . वृक्षस्य महत्वम् सम्बन्धित ज्ञानम्
- २ . ज्ञानस्य वृद्धिः
- ३ . पठन लिखनस्य क्षमतायाः वृद्धिः

पुष्पपत्रफलच्छायामूलवल्कलदारुभिः ।

धन्या महीरुहाः येषां विमुखं यान्ति नार्थिनः ॥6

चिन्तनीया हि विपदाम् आदावेव प्रतिक्रियाः ।

न कूपखननं युक्तं प्रदीप्ते वह्निना गृहे ॥7॥

RECAPTULATION

- १ . महता, प्रकृतिः किदृशः ?
- २ . कः निजभावं न जहाति ?
- ३ . के मधुरसुक्तरसं सृजन्ति ?
- ४ . मधुमक्षिका किम् जनयति ?

सन्धि :-

सर्वमेव

नार्थिनः

महात्मनामुक्तिः

त्वरोयमानयां

वाक्यगठन-

वहिनना

प्रदीप्त

विमुख

महीरुहाः

दारुभिः

प्रतिक्रियाः

विपदाम्

कूपखननं

प्रश्न: 2.

श्लोकांशेषु रिक्तस्थानानि पूरयत-(श्लोक के अंशों में रिक्त स्थान की पूर्ति कीजिए-)

(क) समुद्रमासाद्य .....

(ख) ..... वचः मधुरसूक्तरसं सृजन्ति।

(ग) तद्भागधेयं ..... पशूनाम्।

(घ) विद्याफलं ..... कृपणस्य सौख्यम्।

(ङ) पौरुषं विहाय यः ..... अवलम्बते। ।

(च) चिन्तनीया हि विपदाम् ..... प्रतिक्रियाः ।

उत्तरम्:

(क) भवन्त्यपेयाः,

(ख) श्रुत्वा,

(ग) परमं,

(घ) व्यसनिनः,

(ङ) दैवम्,

(च) आदावेव।

प्रश्न: 3.

प्रश्नानाम् उत्तराणि एकपदेन लिखत-(प्रश्नों के उत्तर एक पद में लिखिए-)

- (क) व्यसनिनः किं नश्यति?
- (ख) कस्य यशः नश्यति?
- (ग) मधुमक्षिका किं जनयति?
- (घ) मधुरसूक्तरस के सृजन्ति?
- (ङ) अर्थिनः केभ्यः विमुखा न यान्ति।

उत्तरम्:

(क) विद्याफलम्,

(ख) लुब्धस्य,

(ग) माधुर्यम्,

(घ) सन्तः

(ङ) महीरुहेभ्यः

अधोलिखित-तद्भव-शब्दानां कृते पाठात् चित्वा संस्कृतपदानि
लिखत-

यथा-कंजूस

कृपणः

कड़वा

पूँछ

लोभी

मधुमक्खी

तिनका

Answer:

यथा-कंजूस

कड़वा

पूँछ

लोभी

मधुमक्खी

तिनका

कृपणः

कटुकम्

पुच्छ

लुब्ध

मधुमक्षिका

त्रृणम्

गृहकार्य -

१, २, ३, ४, ५ – प्रश्नोत्तरान् उत्तर पुस्तिकायां लिखत ।

ODM EDUCATIONAL GROUP